

Pastorală la Nașterea Domnului - 2003

† IOACHIM,
Episcop al Hușilor

*„Cuvântul trup S-a făcut și S-a sălășluit
între noi și am văzut slava Lui, slavă ca a
Unuia-Născut din Tatăl, plin de har și de
adevăr.” (Ioan 1, 14)*

Iubiți credincioși,

După patruzeci de zile de post, în duh de rugăciune și simfonie de colinde, am ajuns iarăși la marele praznic al Nașterii Domnului, care, după cuvintele Sfântului Ioan Gură de Aur, este „mama sărbătorilor creștine”, pentru că prin ea începe actul mântuirii neamului omenesc din robia păcatelor.

Întruparea și Nașterea Domnului, după cuvintele Sfântului Apostol Pavel, constituie o mare taină a creștinătății, pentru că „Dumnezeu S-a arătat în trup, S-a îndreptat în Duhul, a fost văzut de îngeri, S-a propovăduit între neamuri, a fost crezut în lume, S-a înălțat întru slavă” (I Timotei 3, 16).

Această taină a dreptei credințe o exprimăm permanent atunci când rostim Crezul ortodox în care stă consemnat că Mântuitorul Iisus Hristos „S-a pogorât din cer și S-a întrupat de la Duhul Sfânt și din Maria Fecioara și S-a făcut om”.

Prin aceasta, se împlinește profeția proorocului Isaia, făcută cu opt sute de ani înainte de „plinirea vremii” prin cuvintele: „Iată, Fecioara va lua în pânțe și va naște Fiu și vor chema numele lui Emanuel, care se tâlcuiește: Cu noi este Dumnezeu” (Matei 1, 23).

Această profeție se împlinește la Buna Vestire prin îngerul Gavriil, care a fost trimis de Dumnezeu la o fecioară cu numele Maria din cetatea Nazaret, din Galileea, logodită cu bătrânul și dreptul Iosif, căreia i-a vestit că va naște un Fiu, al Cărui nume va fi Iisus, iar „Acesta va fi mare și Fiul Celui Preaînalt se va chema și Domnul Dumnezeu Îi va da Lui tronul lui David, părintele Său. Și va împărăti peste casa lui Iacov în veci și împărăția Lui nu va avea sfârșit” (Luca 1, 32-33).

La tulburarea Sfintei Fecioare Maria care mărturisește că „nu știe de bărbat”, îngerul o încredințează că „Duhul Sfânt Se va pogori peste tine și puterea Celui Preaînalt te va umbri; pentru aceea și Sfântul care Se va naște din tine, Fiul lui Dumnezeu se va chema” (Luca 1, 35).

La auzul acestor cuvinte, Fecioara Maria s-a cutremurat și a exclamat: „Iată roaba Domnului. Fie mie după cuvântul tău!” (Luca 1, 38).

Același înger îl liniștește și pe dreptul Iosif, care, necunoscând taina întrupării Domnului, „a voit să o lase pe ascuns” pe Fecioara Maria. Îngerul Gavriil însă i-a zis: „Iosife, fiul lui David, nu te teme a lua pe Maria, logodnica ta, că ce s-a zămislit într-însa este de la Duhul Sfânt. Ea va naște Fiu, și vei chema numele Lui: Iisus, căci El va mântui poporul Său de păcatele lor” (Matei 1, 20-21).

Sfântul Evanghelist Luca precizează că Mântuitorul S-a născut într-o iesle din Betleemul Iudeii, unde Fecioara venise pentru a se înscrie la recensământul poruncit de împăratul Octavian August, care a domnit între anii 27 (29) î.d.Hr. și 14 d.Hr. În acea vreme, guvernatorul Siriei, care controla și Tara Sfântă, era Publius Sulpicius Quirinius (Luca 2, 2).

Sfântul Evanghelist Matei precizează și el că Nașterea Mântuitorului a avut loc în Betleem „în zilele regelui Irod”, care a domnit în Iudeea între anii 37 î.d.Hr. și 4 d.Hr. „un rege crud, care și-a ucis chiar și pe unii membri ai familiei sale, de teamă să nu-i uzurpe tronul”, precum și patrusprezece mii de prunci, în căutarea Pruncului Iisus, care i-a fost vestit de cei trei magi.

Mântuitorul S-a născut în ultimul an de domnie a lui Irod cel Mare, iar la îndemnul îngerului Gavriil, Iosif și Maria luând Pruncul, au fugit din calea lui Irod în Egipt. După doi ani de ședere în Egipt, după moartea lui Irod, îngerul Domnului le-a vestit să se întoarcă în Nazaretul Galileii (Matei 2, 1-12 și 13-23).

Martori și vestitori ai Nașterii Domnului au fost îngerii care, în simfonie cerească, Îl preamăreau zicând: „Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bunăvoire!” (Luca 2, 14).

Vestiți de îngeri, păstorii pornesc spre Betleem, unde „au aflat pe Maria și pe Iosif și pe Prunc, culcat în iesle” (Luca 2, 16).

Păstorii, după ce s-au închinat Pruncului Iisus, „au vestit cuvântul grăit lor despre acest Copil. Și toți câți auzeau se mirau de cele spuse lor de către păstori” (Luca 2, 17-18). În acest fel, ei au devenit primii vestitori și mărturisitori ai Nașterii Domnului și primii misionari ai „Evangheliei Păcii”.

Astăzi, peștera din Betleem o găsim în mod simbolic în toate bisericile creștine. Ieslea în care S-a născut Hristos este permanent actualizată în Sfintele noastre Altare.

Bătrânul Iosif închipuiește Legea Vechiului Testament, prin care păcatele oamenilor nu se șterg, ci prin jertfele respective, înscrise în această Lege, starea de păcat numai se amintește (Evrei 10, 2-4).

Fecioara Maria, închipuiește Biserica Legii harului, sfințită de Mântuitorul Hristos prin Jertfa Crucii și prin Înviere.

Steaua de la răsărit, călăuzitoare a magilor, simbolizează cuvântul sfânt al Evangheliei, care ne conduce pe calea mântuirii, spre Împărăția lui Dumnezeu.

Magii închipuiesc toate neamurile pământului chemate la credința creștină.

Păstorii din Betleem, închipuiesc pe toți păstorii de suflete al Bisericii Ortodoxe – episcopi, preoți și diaconi – care păstoresc, învață, sfințesc și conduc pe credincioși pe calea mântuirii.

Minunea tainică a Nașterii Domnului o exprimă colindul nostru românesc prin următoarele versuri:

„Cerul și pământul în cântări răsună;
 Îngeri și oameni cântă împreună;
 Hristos Se naște, Domnul coboară;
 Îngerii cântă, magii îl adoră;
 Păstorii aleargă, ieslea o înconjoară.
 Din cer Cuvântul în trup se arată;
 Noaptea din lume, zi se face-ndată”.

După ce au plecat de la Irod, celor trei magi li s-a arătat iarăși steaua călăuzitoare, care i-a condus până la ieslea Nașterii Domnului din Betleemul Iudeii, unde i s-au închinat și i-au oferit darurile lor: aur, tămâie și smirnă, „și pe altă cale s-au întors în țara lor” (Matei 2, 11-12).

Iubiții mei fii sufletești,

Mântuitorul Iisus Hristos a venit pe pământ din dragoste față de om, așa cum mărturisește Sfântul Evanghelist Ioan zicând: „Căci Dumnezeu așa a iubit lumea, încât pe Fiul Său Cel Unul-Născut L-a dat, ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viață veșnică” (Ioan 3, 16).

În acest context, Fericitul Augustin precizează că: „Dumnezeu din dragoste vine la noi și se face om; Dumnezeu cel nevăzut, din dragoste S-a făcut asemenea robilor Săi; din dragoste S-a rănit pentru fărădelegile noastre; din dragoste a trimis pe Fiul Său ca să răscumpere pe robi, iar pe Duhul Sfânt L-a trimis ca să-i facă fii după har. Pe Fiul Său L-a dat ca dar al răscumpărării noastre, iar pe Sfântul Duh, pentru întâietatea dragostei față de noi, pe Sine-și se face om spre moștenirea învierii noastre.

Dumnezeu, pentru om, S-a făcut om, ca să fie El și Ziditor și Izbăvitor, căci pentru ca să se nască oamenii din Dumnezeu, S-a născut întâi Dumnezeu din oameni”.

Iubiți fii duhovnicești,

Sărbătoarea Crăciunului ne îndeamnă, în același timp, să medităm la taina mântuirii neamului omenesc, descoperită prin întruparea Fiului lui Dumnezeu, Cuvântul Cel veșnic al lui Dumnezeu, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, Care S-a „deșertat” pe Sine și a venit în lume luând chip de om, făcându-Se asemenea oamenilor, în afară de păcat.

Sfântul Evanghelist Ioan își începe prologul Evangheliei sale cu arătarea Cuvântului Cel veșnic al lui Dumnezeu și îl încheie cu descoperirea tainei celei din veac ascunsă a întrupării Logosului: „Cuvântul trup S-a făcut și s-a sălășluit între noi, și am văzut slava Lui, slavă ca a Unuia-Născut din Tatăl, plin de har și de adevăr” (Ioan 1, 14).

Astfel, „Cel ce vine din iubire între oameni și pentru oameni, Iisus Hristos este, în același timp, Dumnezeu adevărat și om adevărat și nicicum numai Dumnezeu sau numai om”.

Eterodocșii din Orient, etiopienii, coptii și armenii, care L-au socotit pe Mântuitorul numai Dumnezeu sau numai om, au fost sancționați de Sinoadele ecumenice V (553) și VI (681) de la Constantinopol, fiind considerați eretici.

„Dacă despărțim dumnezeirea de umanitatea Lui, atunci El rămâne ca un necunoscut, străin de viața oamenilor, străin de viața și suferințele oamenilor; rămâne o inimă de piatră lipsită de iubire”.

Dacă credem și mărturisim că Iisus Hristos este numai om, atunci nu poate fi un Mântuitor. Acest nume se poate atribui numai dacă Domnul nostru Iisus Hristos este și om și Dumnezeu, și Fiul Omului și Fiul lui Dumnezeu, așa cum ni-L prezintă Sfântul Apostol Pavel, în Epistola către Filipeni, zicând: „La înfățișare aflându-Se ca un om, S-a smerit pe Sine, ascultător făcându-Se până la moarte și încă moarte de cruce” (Filipeni 2, 7-8).

Despre slava Sa, care a urmat acestei pogorări prin întrupare, ne mărturisește același apostol prin cuvintele: „Pentru aceea, și Dumnezeu L-a preainălțat și I-a dăruit Lui nume, care este mai presus de orice nume; ca întru numele lui Iisus tot genunchiul să se plece, al celor cerești și al celor pământești și al celor de dedesubt. Și să mărturisească toată limba că Domn este Iisus Hristos, întru slava lui Dumnezeu-Tatăl” (Filipeni 2, 9-11).

Vrednicul de pomenire, Părintele Profesor Dumitru Stăniloae, în lucrarea sa *Iisus Hristos, Restaurarea Omului*, precizează că în persoana divino-umană a Mântuitorului „toate manifestările dumnezeiești se vădesc prin mișcări ale naturii omenești și cele omenești sunt încărcate de elementul dumnezeiesc” (p. 8).

În acest context, Sfântul Maxim Mărturisitorul consemnează că „Iisus Hristos pătimea dumnezeiește, fiindcă suferea de bunăvoie, și săvârșea minuni omenește. De aceea, limitele omenescului nu L-au putut cuprinde și în El s-a văzut slava lui Dumnezeu, ca a Unuia-Născut din Tatăl, plin de har și de adevăr” (Ioan 1, 14).

În iconografia bisericească, Iisus Hristos ca prunc este prezentat ca toți pruncii: „cu firea lor firavă și fragilă și cu lumina ochilor vioaie”; „El creștea și Se întărea cu duhul ca orice om” (cf. Luca 2, 40), iar la apa Iordanului Îl vedem „om adevărat”.

Iisus Hristos pe acest pământ, după întrupare, a trăit ca toți oamenii, muncind și rugându-Se. El a flămânzit, a însetat, a fost batjocorit pentru mântuirea neamului omenesc.

Întâlnind ura înverșunată a fariseilor și cărturarilor, plin de mâhnire a exclamat: „Vulpile au vizuini și păsările cerului cuiburi; dar Fiul Omului n-are unde să-și plece capul” (Luca 9, 58).

A plâns pentru prietenul Său Lazăr și pentru cetatea necredincioasă a Ierusalimului și a mângâiat pe cei ce plâng.

Nimeni nu poate tăgădui umanitatea Mântuitorului, dar nici nu poate reduce persoana Lui numai la firea și voința omenească.

El este în același timp „lumină din lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat” care, împlinind hotărârea din Sfatul Treimic, din veșnicie, la „plinirea vremii”, S-a întrupat de la Duhul Sfânt, devenind Dumnezeu adevărat, Care, ca Dumnezeu întrupat, a trăit între oameni, a vorbit „ca nimeni altul până la El” și a săvârșit minuni, încât mulțimile îl aclamau zicând: „Prooroc mare s-a ridicat între noi și Dumnezeu a cercetat pe poporul Său” (Luca 7, 16).

„Acesta este într-adevăr Proorocul” (Ioan 6, 14) vestit de Moise „puternic în faptă și în cuvânt înaintea lui Dumnezeu și a întregului popor” (Luca 24, 19).

Mântuitorul a fost fără de păcat, El Însuși întreabă zicând: „cine Mă vedește de păcat” (Ioan 8, 46); pentru aceasta, El a venit ca Mântuitor ca să preia păcatele oamenilor, să le răstignească pe Cruce împreună cu trupul Său și să mântuiască întregul neam omenesc.

Dumnezeu nu ne mântuiește fără consimțământul nostru. Mântuirea nu este un act de predestinație din partea lui Dumnezeu, ci unul de colaborare între Dumnezeu și om; Dumnezeu nu declară pe unii mântuiți și pe alții osândiți.

Mântuirea este o lucrare divino-umană, un rod al întâlnirii harului dumnezeiesc cu credința și faptele bune ale omului.

Nașterea Domnului este sărbătoarea care ne deschide și ne îndeamnă să mergem pe acest drum: „Iisus Hristos ne cheamă. El S-a făcut om ca să ne ajute să ne îndumnezeim, să trăim o viață nouă în lumina harului adus pe pământ de El”.

Mântuitorul a venit pe acest pământ ca lumea să aibă viață din belșug (Ioan 10, 10).

Nașterea Mântuitorului aduce din cer pe pământ pacea, vestită lumii de către îngeri, care cântă: „pe pământ pace, între oameni bunăvoire” (Luca 2, 14).

Timp de trei ani și jumătate, Mântuitorul vestește întregii lumi *Evanghelia Păcii*, pentru toți oamenii și pentru toate veacurile, prin jertfa Crucii și prin Înviere.

Omenirea a uitat de toate acestea și iat-o rătăcind astăzi „în întuneric și în umbra morții”. Credința a slăbit și morala s-a nimicit, transformând pământul binecuvântat al păcii, într-un iad înfiorător.

Oamenii în loc să se pregătească pentru mântuire prin post, rugăciune și fapte bune, trăiesc în desfrânare, în beții, în furturi și în tot felul de fapte de rușine.

Imnul păcii cântat de îngeri la Nașterea Domnului este amuțit de zgomotul tancurilor și al armelor de distrugere în masă. Terorismul cutremură întreg pământul, omorând oameni nevinovați, copii, femei și bătrâni.

Homosexualitatea și lesbianismul, acte imorale produse împotriva firii umane, au ajuns să fie legalizate în multe țări ale lumii. Aceste păcate sunt la fel de îngrozitoare ca cele din Sodoma și Gomora, cetăți care, din cauza acestor păcate, din porunca lui Dumnezeu au fost arse.

Prostituția este fără granițe, ea a pătruns și în lumea satelor considerate locurile cele mai curate și în care trăiesc oamenii cei mai morali. Glasul autorizat al Bisericii Ortodoxe Române exprimat în Sfântul Sinod, care condamnă aceste crime morale, se pare că nu este auzit de nimeni.

Astăzi, mamele îșiucid, prin avorturi, pe propriii lor copii, fiind mai crude ca Irod.

Din ieslea Betleemului, glasul Mântuitorului ne strigă: Treziți-vă, îndreptați-vă, curățați-vă de păcat și „pocăiți-vă că s-a apropiat împărăția cerurilor” (Matei 3, 2) și judecata lui Dumnezeu.

Glasul îndurerat al semenilor noștri, care se găsesc în suferințe pe paturile spitalelor; plânsul copiilor orfani și al femeilor văduve și sărace; suferințele bătrânilor neajutorați și uitați chiar de fiii lor; mii, zeci și sute de mii de familii, care la această mare sărbătoare a Nașterii Domnului, nu au îmbrăcăminte, nu au căldură, nu au medicamente și nici măcar o firimitură din bunătățile pe care semenii a-cestora le au de Crăciun pe mesele lor, toți așteaptă alinare de la noi.

Deschideți-vă inimile și alinați aceste suferințe; ștergeți aceste lacrimi și bucurați măcar de Crăciun aceste inimi îndurerate, ajutorându-le cu dragoste creștină și din inimă milostivă, după Cuvântul Mân-tuitorului care ne cere zicând: „Milă voiesc, iar nu jertfă” (Matei 9, 13).

Deschideți ușile și inimile și ascultați glasul binecuvântat și sfânt al colindătorilor care:

„Din an în sosesc mereu
La geam cu Moș Crăciun
E ger cumplit, e drumul greu,
Da-i obicei străbun.

Azi cu strămoșii cânt în cor,
Colindul sfânt și bun,
Tot Moș era și-n vremea lor,
Bătrânul Moș Crăciun.

E sărbătoare și e joc
În casa ta acum,
Dar sunt bordeie fără foc
Și mâine-i Moș Crăciun.

Și acum te las, fii sănătos
Și vesel de Crăciun,
Dar nu uita când ești voios
Creștine să fii bun”.

Dreptmăritori creștini,

Dumnezeu Cel ce a trimis în lume pe Pruncul Iisus, Fiul Său, a fost și este mereu „cu noi”, în istoria noastră a credincioșilor români și în viața fiecăruia dintre noi.

Dar oare noi am fost întotdeauna cu El și alături de El? L-am purtat și Îl purtăm permanent în inimile noastre? I-am respectat poruncile și am știut să-i mulțumim pentru darurile revărsate permanent asupra noastră, a familiilor noastre și a întregului nostru popor? L-am cinstit oare cum se cuvine în Casa Lui, care este biserica noastră sfințită cu scump sângele Lui? Să răspundem la aceste întrebări ingenuncheați în fața Pruncului Iisus și în fața conștiinței noastre proprii.

Praznicul Nașterii Domnului ne cere să fim mai credincioși, mai morali, mai drepecți, mai buni și mai iubitori de Dumnezeu și de oameni.

Să nu uităm niciodată că astăzi la Betleem se naște începutul mântuirii noastre.

Astăzi, Fiul lui Dumnezeu s-a întrupat pentru mântuirea noastră. El a venit pe pământ ca să ne îndumnezeiască și să ne izbăvească de păcate și de întunericul necredinței.

După două milenii de creștinism suntem chemați să-L preamărim pe Iisus împreună cu îngerii, să ne rugăm împreună cu păstorii și să-I aducem darurile faptelor noastre bune ca unui Împărat, Prooroc și Arhiereu.

Astăzi glasul clopotelor ne cheamă să ne plecăm genunchii și inimile la Altarul Domnului, la ieslea Betleemului.

Astăzi creștinii curați ca pruncii, prin rugăciune, post și fapte bune, se împărtășesc cu Trupul și Sângele euharistic, mistuitor de păcate; și, astfel înveșmântați în harul Sfântului Duh, împreună cu Biserica noastră bimilenară, în simfonie de laudă și preamărire, până la plinirea veacurilor lumii ne vestesc că:

„Hristos Se naște, măriți-L
Hristos din ceruri, întâmpinați-L,
Hristos pe pământ, înălțați-vă
Cântați Domnului tot pământul!”
Amin.